

Kauba tn 9

71020, Viljandi linn

E-post: viljandivald@viljandivald.ee

Mikskaar AS-i täiendavad seisukohad seonduvalt Viljandi valla uue üldplaneeringu projektiga

Käesolev kiri on koostatud Mikskaar AS-i nimel ja huvides

1. Menetlemisel on Viljandi valla uus üldplaneering. Sellega seonduvalt esitas Mikskaar AS 23.11.2020 oma seisukohad ja vastuväited, tehes ettepanekud

- 1.) jätta üldplaneeringu projektist välja Niilusoo ja Piiri kinnistutele kavandatud maktarada;
- 2.) jätta üldplaneeringu projektist välja Niilusoo kinnistule ja Pikasilla kraavi juurde kavandatud roheline võrgustiku ala;
- 3.) eemaldada üldplaneeringu projekti lisaks nr. 1 oleva KSH-aruande lehekülgedelt 9-10 viited sellele, et otstarbekas oleks enne Niilusoo kinnistul turba kaevandamisega alustamist teostada uus keskkonnamõju hinnang nii maardlale kui võimalikule kaitsealale.

2. Nagu ilmneb Viljandi valla koduleheküljelt kättesaadavast Viljandi Vallavalitsuse 17.12.2020 istungi protokollist, on Viljandi Vallavalitsus Mikskaar AS-i ettepanekutega nr. 1 ja 2 nõustunud. Täname Viljandi valda, meie ettepanekutega nr. 1 ja 2 arvestamise eest.

3. Samas nähtub Viljandi Vallavalitsuse 17.12.2020 istungi protokollist, et Mikskaar AS-i ettepanekuga nr. 3 nõustutud ei ole. Viljandi Vallavalitsus on 17.12.2020 istungil toetanud uue üldplaneeringu projekti koostaja järgmist seisukohta: „Üldplaneeringu koostajana pean ma KSH koostaja seiskohta asjakohaseks ja leian, et arvestades aega, mis on kulunud KMH koostamisest tänaseni, on põhjendatud teha KMH-le ekspertiis ja hinnata KMH suhtes esile toodud etteheidete valguses seda ekspertide poolt uuesti. Kõigil on õigustatud ootus, et võimalikku keskkonnamõju hinnatakse täna parimate teadaolevate teadmiste kohaselt ja vajadusel arvestatakse neid ka negatiivsete mõjude leevendamismeetmete väljatoomisega, kui turba kaevandamine algab. KMH läbiviimisest kuni tänaseni on minu hinnangul tegemist siiski päris pika ajaga, mille jooksul on keskkonnavaldkonnas muutunud nii teadmised, kui ka teadlikkus. Loa andjal on MaaPS § 56 lg 1 p 9 kohaselt õigus lisada loale nõudeid maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning kaevandamisest inimese tervisele, varale ja keskkonnale tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks, samuti MaaPS § 56 lõike 2 alusel muid tingimusi. Seega ei ole KSH-s esitatud ettepaneku (KMH uuesti koostamiseks)

sisuliseks põhjuseks mitte Janne Raudsepa kaebeõiguse olemasolu või selle puudumine, vaid vajadus parimate võimalike teadmiste pinnalt tulevikku suunatud ruumilise planeerimise otsuste tegemiseks ja tasakaalu leidmiseks erinevate huvide vahel. Eriti, kui 2004. aastal koostatud KMH hinnangus on tuginetud valeandmetele.“

Mikskaar AS ei saa nõustuda viimati tsiteeritud seisukohaga ning seda järgmistel põhjustel.

3.1. Keskkonnamõju hindamise (edaspidi: KMH) läbi viimist reguleerib eelkõige keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (edaspidi: KeHJS). KeHJS sätestab KMH-ga seondult järgmised põhimõtted:

- 1) nähtult KeHJS § 1 lg 1 esimesest lausest, sätestatakse selles seaduses eeldatava keskkonnamõju hindamise õiguslikud alused ja korra. See tähendab, et KeHJS-is sätestatud juhtudel teostatakse KMH, hindamaks, kas teatud keskkonda ohustada võib tegevus on võimalik ja lubatav ning mida tuleks teha keskkonnale selle tegevuse läbi põhjustatavate negatiivsete tagajärgede kõrvaldamiseks või leevendamiseks. See tähendab, et KMH toimub ajaliselt enne loa väljastamist mingiks konkreetseks tegevuseks. KMH näol on tegemist prognoosiga, mille käigus proovitakse ette näha, mida mingi konkreetne tegevus keskkonnaga seondult võib kaasa tuua. KMH viiakse alati läbi enne tegevusloa andmise otsustamist ning seejuures moodustab KMH ühe osa tegevusloa väljastamise menetlusest. Eelmises lauses nimetatud tõigale on juhtinud tähelepanu ka Riigikohus lahendi nr. 3-3-1-35-13 motiveeriva osa punktis 22, märkides, et „[k]eskkonnamõju hindamine ei ole eraldiseisev menetlus, vaid see leiab aset kaevandamisloa menetluse raames ning on suunatud loataotluse lahendamiseks vajaliku teabe kogumisele“;
- 2) tulenevalt KeHJS § 6 lg 1 p-st 28, on KMH nõutav turba kaevandamisel suuremal kui 150 hektari suurusel alal;
- 3) KeHJS § 11 lg 2 kohaselt otsustab Keskkonnaamet otsustajana KeHJS-i tähenduses KMH algatamise peale kaevandamisloa taotluse esitamist;
- 4) nagu ilmneb KeHJS §-idest 13, 15 1, 16-18, 20-22 ja 24, koosneb käesoleval ajal KMH menetlus järgmistest etappidest: KMH programmi koostamine, KMH programmi kohta seisukohtade küsimine, KMH programmi avalikustamine, avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu korraldamine, Keskkonnaameti poolt KMH programmi nõuetele vastavaks tunnistamise kohta otsuse tegemine, KMH aruande koostamine, KMH aruande avalikustamine, avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu korraldamine ning Keskkonnaameti poolt KMH aruande nõuetele vastavaks tunnistamise kohta otsuse tegemiseni;
- 5) peale seda, kui Keskkonnaamet on teinud otsuse KMH aruande nõuetele vastavaks tunnistamise kohta, leiab aset tegevusloa andmise üle otsustamine ehk maavara kaevandamise kontekstis kaevandusloa andmise üle otsustamine.

Seega lõpeb KMH menetlus KMH aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsuse tegemisega. Juhul, kui KMH aruanne tunnistatakse nõuetele vastavaks ning KMH aruande kohaselt on maavara kaevandamine võimalik, siis järgneb KMH aruande vastavaks tunnistamise otsuse tegemisele kaevandamisloa väljastamise otsustamine.

3.2. Antud juhul on oluline, et Mikskaar AS-ile on Soosaare turbamaardlas turba kaevandamiseks välja antud kaks kaevandamisluba, millest mõlema näol on tegemist kehtiva haldusaktiga.

See tähendab, et KMH menetlus on läbi viidud ja lõppenud viisil, kus turba kaevandamist Soosaare turbamaardlas on peetud võimalikuks ja lubatavaks.

3.3. Seonduvalt Viljandi valla uue üldplaneeringu projekti lisaks nr. 1 oleva KSH aruande lehekülgedel 9-10 tooduga, mille kohaselt tuleks Niilusoo kinnistu osas viia läbi uus KMH, omab tähtsust, et KeHJS ega ükski muu õigusakt ei anna võimalust KMH uueks läbi viimiseks olukorras, kus KMH on juba läbi viidud ning selle läbi viidud KMH alusel on välja antud kehtiv keskkonnaluba. Antud juhul on olukord aga just nimelt selline ehk läbi viidud KMH alusel on Mikskaar AS-ile välja antud kaevandamisluba. **Seetõttu on KSH aruandes sisalduvad viited uue KMH läbi viimisele asjakohatud, sest õiguslikult ei ole enam võimalik teistkordselt KMH-d läbi viia.**

Jäädes eelmises lõigus toodu juurde, märgime täiendavalt, et Viljandi valla uue üldplaneeringu projekti lisaks nr. 1 oleva KSH aruande lehekülgedel 9-10 sisalduvad viited KMH läbi viimisele on ka seetõttu asjakohatud, et KMH läbi viimise või mitte läbi viimise otsustamine ei saa kuuluda kohaliku omavalitsuse pädevusse. Sellele tõigale on juhtinud tähelepanu ka Keskkonnaministeerium 03.12.2020 kirja nr. 7-15/20/2114-10 punkti 15 viimases lõigus, kust nähtub: „*Kaevandamislubade andmine ja uue keskkonnamõju hindamise algatamine kuuluvad Keskkonnaameti pädevusse. KSH aruande eelnõu peatükis 2.4. Maavarade kasutusest tulenevad mõjud toodud uue keskkonnamõju hindamise teostamist saab käsitleda ainult soovitusena.*“

3.4. Viljandi Vallavalitsuse 17.12.2020 istungi protokollis puhul tekitavad seonduvalt Mikskaar AS-i ettepanekuga nr. 3 mitterõustumisega ebaselgust viited KMH ekspertiisile.

Viljandi valla uue üldplaneeringu projekti lisaks nr. 1 oleva KSH aruande lehekülgedel 9-10 ei ole räägitud KMH aruande ekspertiisist. Seetõttu jääb arusaamtuks, kas väidetava uue KMH teostamine peaks seisnema teostatud KMH ekspertiisis või milleski muus. Siinjuures väärib rõhutamist, et KeHJS ei näe ette valminud KMH osas ekspertiisi teostamise võimalust. Seetõttu on viited KMH ekspertiisile asjakohatud.

4. Võttes kokku käeolevas kirjas toodut, palume jätta Viljandi valla uue üldplaneeringu projekti lisaks nr. 1 oleva KSH aruande lehekülje 9 lõpust ja lehekülje 10 algusest välja järgmise teksti: „Planeeringu ja KSH arutelude käigus on tehtud ettepanek Niilusoo muutmiseks kohaliku tähtsusega kaitsealaks koos puhkeala ning matkarajaga ning metsadele raiepiirangute seadmiseks. Olemasolevate ametlike andmete kohaselt ei ole kohaliku kaitseala rajamine eriti põhjendatud, väidetavlt on andmed vananenud. Tegemist on huvide konflikti alaga, kuivõrd on vaidlustatud maardla keskkonnamõjude hinnang, on otstarbekas enne maardla avamist teostada uus keskkonnamõju hinnang nii maardlale kui võimalikule kaitsealale.“

Viited KMH veelkordsele läbi viimisele seonduvalt maavara kaevandamisega võivad kahjustada Mikskaar AS-i kui isiku, kellele on väljastatud kaevandamisluba, õigusi ja huve. Riigikohus on lahendi nr. 3-3-1-31-16 motiveeriva osa punktis 24 selgitanud: „*Kaevandamisele takistuste seadmine kaevandamisloa menetluse järel riivab kaevandamisloa saanud ettevõtja ettevõtlusvabadust ja kulutab mh kohtumenetlusele ebamõistlikult riigi ja KOV üksuse ressursse. Tegemist on vastuolulise halduspraktikaga, mis planeerimismenetluses kahandab KOV üksuse kaalutusõigust asjassepuutuva lõppotsuse tegemisel (vt ka Riigikohtu haldus-kolleegiumi 3. märtsi 2015. a otsus asjas nr 3-3-1-82-14, p 22).*“

Seega palume Viljandi vallal mitte takistada Mikskaar AS-ile väljastatud ning kehtivate kaevandamislubade realiseerimist.

Palume Viljandi valla uue üldplaneeringu projekti menetlemisega seonduvad kõik teated, kirjad ja muud materjalid edastada vandeadvokaat Grete Linnu e-postiaadressile grete.lind@supremia.ee

Lisa – volikiri vandeadvokaatidele Grete Lind, Anto Kasak ja Karl Haavasalu

Lugupidamisega,

Grete Lind

Anto Kasak

Karl Haavasalu

Vandeadvokaat

Vandeadvokaat

Vandeadvokaat

Allkirjastatud digitaalselt

Allkirjastatud digitaalselt

Allkirjastatud digitaalselt